

Zsila Sándor: Testvérek

„BOLDOG ÓRÁK SZÉP EMLÉKEKÉPEN...”

Zsila Sándor fotókiállítása a Természettudományi Múzeumban
Magyar Természettudományi Múzeum, 2018. január 25 - március 5.

A kiállítás részben visszatekintés, régen nem látott képek újbóli bemutatása, részben a közelmúltban készült újszerű, szokatlan felfogású természetfotók. Néhány kép meglepetésként szolgálhat az alkotót ismerő látogatóknak, mert bár nem természetfotók, Zsila Sándor számára kiemelten fontosak. Jelzésként szolgálnak arra, hogy más dolgok is foglalkoztatják, ezért kerültek be a válogatásba. ●

EGY LETÖRT SZARV – AZ ÜVEGFIGURÁK A RADNÓTI SZÍNHÁZBAN

Zappe László

Porogi Ádám a színpad baloldalán elöl, egy magaslesen vagy teniszbírói széken kezdi a mesét mint narrátor és egyben főszereplő. Azóta kritikusoktól elavultnak ítélt régi újítással hozzalát, hogy elbeszélje a drámát. Pontosabban egy család történetét. Egy csonka családot, amelyet az apa elhagyott, az anya meg gyermekeitől várna a csodát, életük jobbra fordulását. A fiától, aki egy raktárban dolgozik, verseket ír és folyamatosan alkohommámorban költői karrierről ábrándozik, meg az ideggyenge és béna lábú lányától, aki szerinte jó házassággal könnyíthetne a sorsukon.

Az 1944-ben született darab, *Tennessee Williams* műve, az Üvegfigurák a valóság előli menekülésről, az illúziókba burkolózásról, az öncsaló élethazugságokról szól. Kicsit érzélgősen, mint a szerző alkotásai általában. Az előadás, a rendezés, a játék csökkentheti, akár a nullára redukálhatja a szentimentalizmust, színpadra teheti a szöveg mögül kikandikáló durvább életigazságot, mint ahogyan A vágy villamosával megtette ezt Zsótér Sándor ugyancsak a Radnóti-ban, 2011-ben, Kováts Adéllal a főszerepben, aki akkor tökéletesen megvalósította a szöveg mögé mélyen behatoló rendezői elgondolást.

Most Kováts Adél Valló Péter fakó rendezésében játssza az Üvegfigu-

rák egyik főszerepét, az anyát. Elég sablonosan. Saját belső igazság, személyes hozzájárulás nélkül. Szünetig övé a főszerep. Egy valamihez teljesen elegendő ez a szerepfelfogás: a néző megérti, hogy az apa miért menekült el az asszony közeléből, miért hagyta magára a családját. De kevés az alakítás a nő saját tragédiájának a megértéséhez. Ahhoz, hogy lényege szerint Blanche Du Bois ő is A vágy villamosából, valamivel szerencsésebb változatban. Lecsúszott déli birtokos család lánya, csak az ő szerelméről nem az derült ki, hogy homoszexuális, mindössze annyi, hogy akit előkelelő, gazdag kérői helyett élete társául választott, megbízhatatlan, hóbortos, kalandokra vágyó férfi volt. Ő pedig kislányos, felszínes, külsőségekből táplálkozó szerelméért egész életével, sőt a gyermekeivel is fizet. Mindebből nem sokat látunk a vendéglátásra izgatottan készülődő, a terítékekkel foglalatostkodó asszonytól.

A második részben szinte minden megváltozik. Szünet után a főszerep átszáll a címadó üvegfigurákkal foglalatostkodó, emberek közt szorongó, féltékeny lányra, a narrátor betegesen érzékeny lelkű nővére, aki a titkárnőképző iskola helyett csavarog a városban, stresszhelyzetben elhányja magát,

célja, egyáltalán jövőképe nincsen, csak túl szeretne élni minden pillanatot, amelyet nem az üvegfigurái között kell töltenie. Őt Lovas Rozi játssza bámulatosan finom érzékenységgel, mindent gondosan kidolgozott, de mindig természetesnek, magától értetődőnek ható mimikáival kísérve. Itt a játék, az előadás a szöveg fölé emelkedik, amittől az is gazdagabbá, többértelműbbé, igazabbá válik.

Az elbeszélőként is szereplő, az eseményeket értelmezve elbeszélő fiatalembert Porogi Ádám az alkoholtól szinte áttetszővé válva, fanyaran kétségbeesett mosollyal, elnéző és lenéző cinizmussal és nem kevés, önmagát is leleplező iróniával adja. Hiszen miközben beszél, miközben leleplezi a szeretteit, éppen elsikkasztja a vilánszámlára kapott pénzt, hogy megpróbálja a családi pokolból, éppen úgy, ahogyan apja is tette. Ebbe a családba csöppen be mit sem sejtő látogatóként Nagy Dániel Viktor. A fiú kollégája a raktárból. Nem tudja, hogy férjvadászat áldozatának szánják, barátja nem közli vele a meghívás okát. Ő más, mint akikhez látogat. Szüklátóköri praktikus, normálisan céltudatos fiatalember. Elefánt a porcelánboltban, el is tapos egy üvegfigurát, letöri az egyszarvú szarvát. És amikor kiderül a meghívás célja, tudatja, hogy neki menyasszonya van. A remények szétfószlanak, az ábrándok eloszlanak.

A darab is kipukkad, mint egy szapanbuborék. A nézőnek a bemutató egyetlen okaként az a felismerés marad, hogy a színház igazgató asszonya eljátszhassa a főszerepet. Az meg kevésnek bizonyult. ●